

ลักษณะภายนอกและสมรรถภาพการผลิตของไก่พื้นเมือง (ประดู่หางดำเชียงใหม่) พันธุ์แท้และลูกผสม

Phenotypic characteristics and productive performance of purebred and crossbred native chicken (Pradu-Hangdum Chiangmai)

อำนวยการเลี้ยงสัตว์*¹, ดร.ณัฐ โสภะ² และ เจนณรงค์ คำมงกุฏ³

Amnuay Leotaragul^{1*}, Darunee Sopha² and Jennarong Kammongkun³

บทคัดย่อ: การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะภายนอกและสมรรถภาพการผลิตของไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่พันธุ์แท้ และ พันธุ์ลูกผสม 4 พันธุ์ที่เกิดจากสายแม่พันธุ์ไก่โรดไทย, บาร์ไทย, พลิมัทธ็อคไทย และเซียงไฮ้ โดยแบ่งไก่ออกเป็น 5 กลุ่ม (พันธุ์) ละ 4 ซ้ำๆ ละ 25 ตัว ตามแผนการทดลองแบบ Completely randomized design เลี้ยงแบบขังในโรงเรือนปล่อยพื้น ให้กินอาหารสำเร็จรูปไก่ไข่ตามอายุของไก่แบบเต็มที ผลการศึกษาพบว่า ไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่พันธุ์แท้ มีสีขนลำตัว สีแข้ง และปาก เป็นสีดำทั้งหมด (100.0%) ส่วนไก่ลูกผสมอีก 4 พันธุ์มีสัดส่วนขนสีดำ เท่ากับ 98.9, 34.0, 46.0 และ 100.0% ตามลำดับ สำหรับน้ำหนักตัวที่อายุ 12 สัปดาห์ของไก่ทั้ง 5 พันธุ์ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P > 0.05$) ส่วนประสิทธิภาพการใช้อาหารของไก่ประดู่หางดำพันธุ์แท้ และลูกผสมไก่บาร์ไทย, พลิมัทธ็อคไทย, เซียงไฮ้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีประสิทธิภาพดีกว่าลูกผสมไก่โรดไทย ($P < 0.05$)

คำสำคัญ: ไก่พื้นเมือง, ไก่ประดู่หางดำ, ลักษณะภายนอก, น้ำหนักตัว, ประสิทธิภาพการใช้อาหาร

ABSTRACT: The purpose of this study was to reveal phenotypic characteristics and productive performance of purebred Pradu-Hangdum Chiangmai chicken and 4 crossbred with Rhode Thai, Barred Thai, Plymouth Rock Thai and Shanghai dams. The chicks were divided into 5 treatments (breeds) with 4 replications of completely randomized design, each replication contained 25 chicks. The chickens were reared on litter in a poultry house and were fed *ad libitum* with complete layer diets according to age of chicken. The results found that all of the purebred chicken had body plumage color black (100.0%), black shanks (100.0%) and black beak (100.0%). For The 4 crossbred chickens, a ratio of black color on body plumage was 98.9%, 34.0%, 46.0% in crossbred with Rhode Thai, Barred Thai, Plymouth Rock Thai, respectively and 100.0% black-yellow in Shanghai dams. Body weight of the 5 chickens at 12 weeks of age were not significantly different ($P > 0.05$) between groups. Feed efficiency of purebred Pradu-Hangdum and crossbred Barred Thai, Plymouth Thai, Shanghai did not differ between groups, but it was better than crossbred ($P < 0.05$) with Rhode Thai.

Keywords: Native chicken, Pradu-Hangdum chicken, phenotypic characteristic, body weight, feed efficiency

¹ ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์เชียงใหม่ อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ 50120

Livestock Breeding and Research Center, Amphur Sanpatong, Chiangmai 50120.

² กลุ่มงานวิจัยและพัฒนาสัตว์ปีก กรมปศุสัตว์ กรุงเทพฯ 10400

Poultry Development and Research Section, DLD, Bangkok. 10400.

³ สถานีวิจัยทดสอบพันธุ์สัตว์เลย อ.วังสะพุง จ.เลย 42130

Loei Livestock Research Station, Amphur Wangsapung, Loie. 42130.

* Corresponding author: amnuay84@yahoo.com

บทนำ

ไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่เป็น 1 ใน 4 พันธุ์ของไก่พื้นเมืองไทยที่กรมปศุสัตว์ได้พัฒนาพันธุ์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 จนได้ไก่พื้นเมืองพันธุ์แท้ของกรมปศุสัตว์ ซึ่งในแต่ละปีกรมปศุสัตว์มีการผลิตลูกไก่พื้นเมืองไทย กรมปศุสัตว์ เพื่อจำหน่ายประมาณหนึ่งล้านตัวต่อปี แยกเป็นไก่พันธุ์แท้จำนวนกว่า 300,000 ตัว และไก่ลูกผสมพื้นเมืองกว่า 600,000 ตัว สำหรับไก่ลูกผสมพื้นเมืองเป็นไก่ที่เกิดจากการผสมข้ามระหว่างพ่อพันธุ์ไก่พื้นเมืองกรมปศุสัตว์ กับแม่พันธุ์ไก่กึ่งไข่กึ่งเนื้อพันธุ์แท้ของกรมปศุสัตว์ที่ได้ถูกนำพันธุ์เข้ามาเลี้ยงจากต่างประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2492 มีการคัดเลือกและพัฒนาพันธุ์ผลิตลูกหลานในไทยได้มานานหลายสิบชั่วอายุ จนถือได้ว่าเป็นไก่สายพันธุ์ (variety) ของไทย ได้แก่ ไก่โรดไทย, บารไทย, พลิมท์โรคไทย และเซียงไฮ้ ลักษณะภายนอกของไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่เป็นไก่พื้นเมืองที่มีสีขน แข็ง และปากสีดำเป็นลักษณะที่ต้องการของตลาดส่วนใหญ่ของประเทศ มีน้ำหนักตัวและประสิทธิภาพการใช้อาหารที่อายุ 12 สัปดาห์ เมื่อพัฒนาพันธุ์ถึงชั่วอายุที่ 5 เท่ากับ 1,098.21 กรัม และ 3.70 เมื่อถึงชั่วอายุที่ 7 เท่ากับ 1,235.09 กรัม และ 3.30 ตามลำดับ (อำนาจ และอรอนงค์, 2551; อำนาจ และคณะ, 2553) ส่วนไก่ลูกผสมประดู่หางดำ เชียงใหม่-โรดไทย ที่ 12 สัปดาห์ มีน้ำหนักตัวและประสิทธิภาพการใช้อาหาร เท่ากับ 1,469.04 กรัม และ 3.15 ตามลำดับ (ภูรี และคณะ, 2553) ในด้านลักษณะประจำพันธุ์ของไก่ลูกผสมยังไม่ได้มีการศึกษาหรือรายงานไว้ จึงควรมีการศึกษาเปรียบเทียบถึงลักษณะภายนอกที่สำคัญที่มีผลทางเศรษฐกิจต่อความต้องการของตลาด รวมถึงทั้งสมรรถภาพการผลิตของไก่แต่ละพันธุ์

การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษา ลักษณะภายนอกและสมรรถภาพการผลิตในสภาพ การเลี้ยง การจัดการแบบเดียวกันของไก่ 5 พันธุ์ ได้แก่ ประดู่หางดำเชียงใหม่พันธุ์แท้, ลูกผสมประดู่หางดำ-โรดไทย, ลูกผสมประดู่หางดำ-บารไทย, ลูกผสมประดู่

หางดำ-พลิมท์โรคไทย และ ลูกผสมประดู่หางดำ-เซียงไฮ้

วิธีการศึกษา

ไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่พันธุ์แท้ และไก่ลูกผสมพื้นเมืองอีก 4 พันธุ์ที่เกิดจากพ่อพันธุ์ไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ผสมกับแม่พันธุ์ไก่โรดไทย, บารไทย, พลิมท์โรคไทย และ เซียงไฮ้ โดยไก่พ่อแม่พันธุ์ทั้งหมดมีอายุอยู่ในช่วง 7 – 8 เดือน นำลูกไก่คละเพศพันธุ์แท้ และลูกผสมแรกเกิดที่ได้ จำนวนพันธุ์ละ 100 ตัว สุ่มเข้าคอกทดลองที่มีเนื้อที่เลี้ยงไก่ 8 ตัว/ตร.ม. พื้นคอกปูด้วยแกลบหนาประมาณ 5 ซม. ไม่มีการเปลี่ยนวัสดุรองพื้นคอกตลอดการทดลอง วางแผนการทดลองแบบ Completely randomized design โดยแบ่งลูกไก่ออกเป็น 5 กลุ่ม (พันธุ์) ๆละ 4 ซ้ำ ๆละ 25 ตัว

ไก่แต่ละกลุ่มจะได้รับอาหารและน้ำกินแบบเต็ม ที่ตลอดช่วงการทดลอง มีการให้วัคซีนตามโปรแกรมของกรมปศุสัตว์ บันทึกข้อมูลต่างๆ ทุก 2 สัปดาห์ ได้แก่ น้ำหนักตัว ปริมาณอาหารที่ให้ ปริมาณอาหารที่เหลือ สำหรับลักษณะภายนอกของไก่บันทึกเมื่ออายุได้ 10 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ – นำข้อมูลลักษณะภายนอกของไก่มาคำนวณร้อยละ และข้อมูลสมรรถภาพการผลิตทั้งหมดมาวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่ม โดยวิธี Duncan's new multiple range test ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SAS (1990)

สถานที่และระยะเวลาที่ทำการทดลอง - โรงเรือนหน่วยสัตว์ปีก ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ เชียงใหม่ ระหว่างเดือนกรกฎาคม – พฤศจิกายน 2557

ผลการศึกษา

ลักษณะภายนอกและสมรรถภาพการผลิตของไก่พันธุ์แท้และลูกผสม 5 พันธุ์ ได้แก่ ไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่, ไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่-โรดไทย, ไก่ประดู่

หางดำเชียงใหม่-บาร์ไทย, ไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่-พลีมัทร็อคไทย และ ไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่-เซียงไฮ้ ดังแสดงสรุปไว้ใน Table 1 และ 2 ดังนี้

1. ลักษณะภายนอกของไก่

ลักษณะภายนอกของไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ พันธุ์แท้ มีสีขนลำตัว, สีแข้ง, สีปาก เป็นสีดำทั้งหมด, ไก่ลูกผสมที่เกิดจากแม่โรดไทย มีสีขนสีเหลือง-ดำเกือบทั้งหมด แข็งมีสีดำและเหลือง-ดำ (48.4 และ 52.6%) ปากสีดำ (100.0%), ไก่ลูกผสมจากแม่บาร์ไทย ส่วนใหญ่มีสีขนบาร์ (64.0%) ที่เหลือมีขนสีดำและ

เหลือง-ดำ แข็งมีสีดำและเหลือง-ดำ (25.0 และ 74.0%) ปากสีดำ (92.8%), ไก่ลูกผสมจากพลีมัทร็อคไทย มีขนสีบาร์ (54.0%) รองลงไปมีขนสีเหลือง-ดำและดำ แข็งมีสีดำและเหลือง-ดำ (25.0 และ 74.0%) ปากสีดำ (92.8%), ไก่ลูกผสมที่เกิดจากแม่เซียงไฮ้ มีสีขนสีเหลือง-ดำทั้งหมด แข็งมีสีดำและเหลือง-ดำ (40.4 และ 59.6%) ปากสีดำ (100.0%)

ลักษณะหงอนของไก่เป็นหงอนถั่ว ยกเว้นไก่ลูกผสมประดู่หางดำ-โรดไทย เพียงพันธุ์เดียวที่มีหงอนจักรป่นอยู่ร้อยละ 2.1

Table 1 Phenotypic characteristics of purebred and crossbred Pradu-Hangdum Chiangmai chickens (%)¹

Characteristics	PD	PD-RT	PD-BT	PD-PT	PD-SH
Body plumage					
- Black	100.0	-	23.0	3.0	-
- Yellow-black	-	98.9	11.0	43.0	100.0
- Yellow-red	-	1.1	2.0	-	-
- Barred (Black and white)	-	-	64.0	54.0	-
Shank					
- Black	100.0	48.4	25.0	46.0	40.4
- Yellow-black	-	51.6	74.0	54.0	59.6
- Yellow	-	-	1.0	-	-
Beak					
- Black	100.0	100.0	92.8	82.0	100.0
- Yellow-black	-	-	8.0	18.0	-
Comb type					
- Pea	100.0	97.9	100.0	100.0	-
- Single	-	2.1	-	-	-

¹ PD = Pradu Hangdum, PD-RT = Pradu Hangdum-Rhode Thai, PD-BT = Pradu Hangdum-Barred Thai, PD-PT = Pradu Hangdum-Plymouth Rock Thai, PD-SH = Pradu Hangdum-Shanghai

2. น้ำหนักตัวของไก่

น้ำหนักตัวของไก่เมื่อถึงอายุจำหน่าย พบว่าที่อายุ 10 สัปดาห์ ไก่พันธุ์แท้ประดู่หางดำเชียงใหม่, ไก่ลูกผสมโรดไทย, ไก่ลูกผสมบาร์ไทย และไก่ลูกผสมพลีมัทร็อคไทย มีน้ำหนักตัวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$) แต่น้ำหนักตัวน้อยกว่า ($P < 0.05$) ไก่ลูกผสมที่เกิดจากแม่เชียงใหม่ ส่วนที่อายุ 12 สัปดาห์ น้ำหนักตัวของไก่ทั้งห้าพันธุ์ไม่แตกต่างกันทางสถิติ โดยมีน้ำหนักตัวในไก่พันธุ์แท้และลูกผสม เท่ากับ 1,382.50, 1,410.53, 1,421.25, 1,374.00 และ 1,460.75 กรัม ตามลำดับ

3. อัตราการเจริญเติบโต

อัตราการเจริญเติบโตของไก่ได้ผลคล้ายคลึงกับน้ำหนักตัว โดยที่อายุ 10 สัปดาห์ ไก่ลูกผสมจากเชียงใหม่ได้มีการเติบโตสูงสุด ($P < 0.05$) ส่วนไก่พันธุ์ที่เหลืออัตราการเติบโตไม่แตกต่างกันทางสถิติ แต่ที่อายุ 12 สัปดาห์การเติบโตของไก่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($P > 0.05$) โดยไก่ประดู่หางดำฯ, ไก่ลูกผสมจากแม่โรดไทย, แม่บาร์ไทย, แม่พลีมัทร็อคไทย และแม่เชียงใหม่ มีการเจริญเติบโตในช่วงอายุ 0 - 12 สัปดาห์ เท่ากับ 16.15, 16.39, 16.58, 16.01 และ 16.85 กรัม/ตัว/วัน ตามลำดับ

4. ประสิทธิภาพการใช้อาหาร

ประสิทธิภาพการใช้อาหารของไก่มีความแตกต่างกัน โดยในช่วงอายุ 0 - 10 สัปดาห์พบว่าไก่ลูกผสมจากแม่เชียงใหม่มีประสิทธิภาพ ที่ค่อนข้างดีกว่าไก่พันธุ์อื่นๆ และไก่ลูกผสมจากแม่โรดไทยมีประสิทธิภาพการใช้อาหารด้อยที่สุด สำหรับประสิทธิภาพการใช้อาหารในช่วง 0 - 12 สัปดาห์ พบว่า ไก่ลูกผสมจากแม่โรดไทยมีประสิทธิภาพการใช้อาหารด้อยที่สุดกว่า ($P < 0.05$) ไก่พันธุ์อื่นๆ ส่วนไก่ทั้งสี่พันธุ์มีประสิทธิภาพการใช้อาหารไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P > 0.05$)

5. อัตราการตาย

อัตราการตายของไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่พันธุ์แท้, ลูกผสมโรดไทย, ลูกผสมบาร์ไทย, ลูกผสมพลีมัทร็อคไทย และ ลูกผสมเชียงใหม่ ในช่วงอายุ 0 - 12 สัปดาห์ เท่ากับ 5.00, 5.00, 0.00, 1.00 และ 1.00 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

Table 2 Body weight, daily gain and feed efficiency of purebred and crossbred Pradu-Hangdum Chiangmai chickens ¹

Traits	PD	PD-RT	PD-BT	PD-PT	PD-SH	SEM
BW at, g						
Birth	25.85 ^c	33.88 ^a	28.68 ^b	29.58 ^b	29.45 ^b	0.33
2 wk	118.68 ^c	124.05 ^b	114.10 ^d	122.68 ^{bc}	142.90 ^a	1.35
4 wk	298.05 ^c	321.35 ^b	301.15 ^c	306.98 ^c	351.60 ^a	4.72
6 wk	558.18 ^b	566.10 ^b	537.90 ^c	535.10 ^c	593.15 ^a	6.17
8 wk	853.73 ^b	837.15 ^{bc}	821.40 ^c	817.80 ^c	907.43 ^a	9.24
10 wk	1,096.93 ^b	1,112.05 ^b	1,088.33 ^b	1,086.43 ^b	1,193.83 ^a	19.22
12 wk	1,382.50	1,410.53	1,421.40	1,374.00	1,444.75	22.47
Daily gain, g/d						
0 to 2 wk	6.63 ^b	6.44 ^b	6.10 ^c	6.65 ^b	8.10 ^a	0.10
0 to 4 wk	9.72 ^c	10.27 ^b	9.73 ^c	9.91 ^{bc}	11.51 ^a	0.16
0 to 6 wk	12.67 ^b	12.67 ^b	12.12 ^c	12.04 ^c	13.42 ^a	0.15
0 to 8 wk	14.79 ^b	14.35 ^{bc}	14.16 ^c	14.08 ^c	15.68 ^a	0.16
0 to 10 wk	15.30 ^b	15.40 ^b	15.14 ^b	15.10 ^b	16.64 ^a	0.27
0 to 12 wk	16.15	16.39	16.58	16.01	16.85	0.26
Feed efficiency						
0 to 2 wk	2.53 ^b	2.55 ^b	3.05 ^a	2.57 ^b	2.30 ^c	0.03
0 to 4 wk	2.12 ^b	2.09 ^b	2.24 ^a	2.17 ^{ab}	1.92 ^c	0.04
0 to 6 wk	2.09 ^c	2.32 ^b	2.41 ^a	2.25 ^b	2.25 ^b	0.03
0 to 8 wk	2.09 ^b	2.32 ^a	2.28 ^a	2.15 ^b	2.11 ^b	0.03
0 to 10 wk	2.52 ^{bc}	2.88 ^a	2.62 ^b	2.54 ^{bc}	2.41 ^c	0.05
0 to 12 wk	2.88 ^b	3.20 ^a	2.86 ^b	2.88 ^b	2.78 ^b	0.05

^{a,b,c} Means within a row with no common superscript are significantly different ($P < 0.05$)

¹ PD = Pradu Hangdum, PD-RT = Pradu Hangdum–Rhode Thai, PD-BT = Pradu Hangdum-Barred Thai, PD-PT = Pradu Hangdum-Plymouth Rock Thai, PD-SH = Pradu Hangdum-Shanghai

วิจารณ์

ลักษณะภายนอกประจำพันธุ์ของไก่ประดู่หางดำ เชียงใหม่ มีสีดำล้วนทั้งสีขน สีปากและสีแข้ง ซึ่งเป็นลักษณะสีที่เป็นที่ต้องการมากที่สุดของตลาดส่วนใหญ่ของประเทศ ขณะที่ถูกผสมที่เกิดจากแม่เชียงไฮ้และโรดไทยมีปากสีดำ สีแข้งและขนลำตัวเป็นสีดำถึงเหลืองปนดำ ซึ่งก็เป็นลักษณะที่ยอมรับได้ของตลาดไก่ลูกผสมพื้นเมือง แต่ลูกผสมจากแม่ไก่บาร์ไทย และพลิมัทหรือคไทย ให้ลูกสีขนบาร์ (ขาว-ดำ) ประมาณร้อยละ 50 – 60 ซึ่งตลาดในภาคเหนือจะไม่นิยมสีขนนี้ แต่จะเหมาะกับตลาดที่ชอบสีนี้เช่นในภาคอีสานบางจังหวัด อาทิ บุรีรัมย์, นครราชสีมา รวมทั้งตลาดประเทศใกล้เคียงซึ่งได้มีการสั่งซื้อได้แก่กัมพูชาซึ่งมีชายแดนติดจังหวัดเหล่านี้ สำหรับลักษณะหงอนของทั้งไก่พันธุ์แท้และลูกผสมเป็นหงอนถั่ว ซึ่งเป็นลักษณะหงอนที่ต้องการของตลาด เพราะมันใจได้ว่าไม่ได้เป็นไก่ไข่อตัวผู้ (ไก่โต้ง) หรือไก่เนื้อ (Broiler) ที่หงอนเป็นหงอนจักร

เมื่อแรกเกิดน้ำหนักตัวของไก่ประดู่หางดำ เชียงใหม่ต่ำกว่าไก่พันธุ์อื่นๆ ขณะที่ลูกผสมไก่โรดไทยมากที่สุด เนื่องจากน้ำหนักเมื่อแรกเกิดนั้นเป็นผลจากน้ำหนักของไข่ฟัก โดยน้ำหนักของลูกไก่แรกเกิดจะหนักเท่ากับ 65 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักไข่ฟัก (North, 1984; อำนวย และอรอนงค์, 2551) และแม่พันธุ์ที่ใช้ในการผลิตลูกไก่ครั้งนี้มีอายุใกล้เคียงกัน แสดงว่าไข่ฟักของไก่โรดไทยเมื่อมีน้ำหนักมากที่สุด น้ำหนักตัวและอัตราการเจริญเติบโตของไก่ที่อายุ 10 สัปดาห์ซึ่งเป็นไก่ที่มีน้ำหนักประมาณ 1.1 กิโลกรัม เชียงไฮ้มีน้ำหนักตัวและอัตราการเจริญเติบโตสูงที่สุด แต่ที่อายุ 12 สัปดาห์ซึ่งไก่มีน้ำหนักมากกว่า 1.3 กิโลกรัม พบว่าไก่ลูกผสมเชียงไฮ้มีการเติบโตในสัดส่วนที่ลดลง ทำให้ทั้ง 5 พันธุ์มีน้ำหนักและการเติบโตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ สำหรับน้ำหนักตัวของไก่ประดู่หางดำ เชียงใหม่พันธุ์แท้จากการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งมีไก่ที่ได้พัฒนาพันธุ์มาถึงชั่วอายุที่ 14 มีน้ำหนักตัวสูงกว่า 25 และ 12% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับไก่ในชั่ว

อายุที่ 5 และ 7 ตามรายงานของ อำนวย และอรอนงค์ (2551); อำนวย และคณะ (2553)

ประสิทธิภาพการใช้อาหารของไก่พันธุ์แท้ดีกว่าที่วารสาร (2546) รายงานว่าเท่ากับ 3.11 หรือที่ไพโชค (2542) รายงานว่าอยู่ในช่วง 4.46 – 5.04 เช่นเดียวกันในไก่ลูกผสมมีประสิทธิภาพที่ดีกว่าที่ สมโภชน์ และคณะ (2549) รายงานว่าไก่ลูกผสมพื้นเมือง (ไก่ตะนาวศรี) มีประสิทธิภาพการใช้อาหาร ในช่วง 0 – 18 สัปดาห์ อยู่ในช่วง 3.32 – 3.43 ส่วนลูกผสมไก่โรดไทยมีค่าใกล้เคียงกับที่ ภูรี และคณะ (2553) รายงานว่าไก่ลูกผสมประดู่หางดำ-โรด มีประสิทธิภาพการใช้อาหารเท่ากับ 3.15

สรุป

ลักษณะภายนอกของไก่ได้แก่ สีขน สีแข้ง สีปาก พบว่าไก่ประดู่พันธุ์แท้ไก่ลูกผสมจากแม่โรดไทย และไก่ลูกผสมจากแม่เชียงไฮ้มีสีขนดำและเหลือง-ดำเกือบทั้งหมดซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดส่วนใหญ่ ส่วนไก่ลูกผสมจากแม่บาร์ไทยและพลิมัทหรือคไทยมีส่วนของสีขนบาร์ประมาณร้อยละ 50 – 60 ซึ่งเป็นสีขนที่มีความต้องการในบางท้องที่ จึงต้องพิจารณาหากต้องการผลิตไก่ลูกผสมนี้ สำหรับลักษณะหงอนเป็นแบบหงอนถั่วทั้งไก่พันธุ์แท้และลูกผสม

ไก่ประดู่หางดำ เชียงใหม่พันธุ์แท้และลูกผสมที่อายุ 10 สัปดาห์ มีน้ำหนักประมาณ 1.1 กิโลกรัม เหมาะสำหรับตลาดที่ต้องการไก่เล็กเช่นตลาดภาคเหนือของประเทศ ไก่ที่มีน้ำหนักตัวรวมทั้งมีอัตราการเจริญเติบโต และประสิทธิภาพการใช้อาหารที่ดีที่สุดคือไก่ลูกผสมประดู่-เชียงไฮ้ ส่วนที่อายุ 12 สัปดาห์ไก่มีน้ำหนักมากกว่า 1.3 กิโลกรัม ซึ่งเป็นไก่ที่เหมาะสมสำหรับตลาดที่ต้องการไก่ใหญ่เช่นตลาดภาคกลาง, ภาคอีสาน พบว่าไก่พันธุ์และลูกผสมมีน้ำหนักตัวและการเติบโต ความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ แต่ไก่ลูกผสมจากแม่โรดไทย มีประสิทธิภาพการใช้อาหารด้อยที่สุด แตกต่างกับไก่อีก 4 พันธุ์

เอกสารอ้างอิง

- ไพโชค ปัญจะ. 2542. การศึกษาระดับโปรตีนที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของไก่พื้นเมืองช่วงอายุ 0 – 6, 7 – 12 และ 13 – 18 สัปดาห์. รายงานการประชุมสัมมนาทางวิชาการเกษตรภาคเหนือครั้งที่ 2. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภูรี วีระสมิทธิ์, อำนวย เลี้ยวธรรากุล และ ศิริพันธ์ โมราภบ. 2553. สมรรถภาพการผลิตของไก่ลูกผสมพื้นเมือง ประดู่หางดำ เหลืองหางขาว แดง และ ซี. การประชุมวิชาการเกษตร ครั้งที่ 11 ประจำปี 2553 ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- วรภรณ์ เหลืองวันทา. 2546. อิทธิพลของไก่พื้นเมืองและลูกผสมต่อสมรรถภาพการผลิตและคุณภาพเนื้อ. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมโภชน์ ทับเจริญ, อรทัย ไตรวุฒมานนท์, สุชาติ สงวนพันธุ์, อรประพันธ์ ส่งเสริม, เกียรติศักดิ์ สะอาดรักษ์, มณฑาทิพย์ ยุณฉลาด, ประนอม เดชวิสิฐสกุล, ธีรวิฑู ปิ่นทอง และ เสาวลักษณ์ ผ่องลำเจียก. 2549. ผลการใช้ความเครียดขาในไก่ลูกผสมพื้นเมือง. การประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ 44 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- อำนวย เลี้ยวธรรากุล, ธีระชัย ช่อไม้, ทวีศิลป์ จินดั่ง และ ชูศักดิ์ ประภาสวัสดิ์. 2553. สมรรถภาพการผลิตของไก่พื้นเมือง ประดู่หางดำ เหลืองหางขาว แดง และ ซี. การประชุมวิชาการเกษตร ครั้งที่ 11 ประจำปี 2553 ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- อำนวย เลี้ยวธรรากุล และ อรอนงค์ พิมพ์คำไหล. 2551. การสร้างฝูงไก่พื้นเมืองพันธุ์ประดู่หางดำ. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, กรุงเทพฯ.
- North, M.O. 1984. Commercial chicken production manual. 3rd ed. AVI Publishing Company, Inc. Westport, Connecticut. USA.
- SAS. 1990. SAS User's Guide. Statistics. SAS Inst. Inc., Cary, NC. USA.